

Faunabeheereenheid Zuid-Holland
De heer J. Helder, voorzitter
Postbus 85881
2508 CN DEN HAAG

Havennummer 2235
PortCity II, 4^e etage
Waalhaven Z.z. 19
3089 JH Rotterdam
Postbus 54200
3008 JE Rotterdam

T (010) 40 20 399
E info@deltalinqs.nl
I www.deltalinqs.nl

Rotterdam 9 augustus 2021

Doorkiesnummer (010) 40 20 323

Kenmerk DM&D/DF&F/DM

E-mail Jong@deltalinqs.nl

KvK 24316844

Betreft **Meeuwenbeheer in de Rotterdamse haven**

Geacht heer Helder,

Dit jaar zijn de mogelijkheden voor meeuwenbeheer in de Rotterdamse haven beperkt en dit leidt tot gevaarlijke situaties bij bedrijven. Wij willen dan ook graag middels deze brief nog eens extra de noodzaak van goed meeuwenbeheer op bedrijfsterreinen in de Rotterdamse haven bij u onder de aandacht brengen. Het wordt door ons bijzonder gewaardeerd wanneer de Faunabeheereenheid Zuid-Holland (FBE) dit als input meeneemt voor het nieuw op te stellen Faunabeheerplan meeuwen.

Deltalinqs behartigt de gezamenlijke belangen van meer dan 95% van alle logistieke, haven- en industriële bedrijven in de mainport Rotterdam. Namens onze leden zetten wij ons in voor het versterken van de concurrentiekracht van Rotterdam, voor duurzame groei en voor maatschappelijk c.q. politiek draagvlak voor alle activiteiten in het haven- en industriegebied.

De FBE heeft tijdens de extra bijeenkomst van onze Werkgroep Flora en Fauna op 20 april 2021 een toelichting gegeven op de beperkte aanpak en de noodzaak daarvan. Daarbij is aangegeven wat er op dit moment nog wel mogelijk is: onder voorwaarden meeuwen storen om te voorkomen dat ze zich gaan vestigen om te broeden en middels een ontheffing kan een beperkt aantal nesten worden verplaatst of incidenteel worden vernietigd.

Vervolgens hebben wij onze leden de volgende vragen gesteld: tegen welke problemen met betrekking tot volksgezondheid en veiligheid loopt u aan, nu er dit jaar beperkt meeuwenbeheer mogelijk is? Is dit in strijd met wet- en regelgeving? En ziet u oplossingen of alternatieven? Daar hebben we veel reacties op gekregen en die zijn verwoord in deze brief. Allereerst gaan we in op de situatie waarmee we te maken hebben.

De situatie: beschermde broedkolonies veroorzaken gevaar op bedrijfsterreinen

Met name in het westelijke deel van het havengebied, de Maasvlakte en de aangrenzende gebieden Europoort, Botlek en Pernis, broeden grote aantallen meeuwen, in het bijzonder de

Rotterdam 9 augustus 2021
Kenmerk DM&D/DF&F/DM
Bladnummer 2/5

kleine mantelmeeuw en de zilvermeeuw. Deze broedkolonies zijn beschermd onder de Wet natuurbescherming (Wnb).

Een deel van deze meeuwen broedt op bedrijfsterreinen nabij industriële installaties. In het broedseizoen kunnen de oudervogels agressief zijn jegens mensen in de nabijheid van het nest. Dit geeft een risico voor de veiligheid en voor de gezondheid van werknemers en de kwaliteit van uitvoering van werkzaamheden.

De Wet natuurbescherming (Wnb) voorziet in regels voor het bestrijden van schadeveroorzakende diersoorten en het beheren van populaties. Het bejagen, beheren of bestrijden van diersoorten mag slechts plaatsvinden overeenkomstig een Faunabeheerplan. Het Faunabeheerplan 'Meeuwen havengebieden van Rotterdam, Dordrecht en Alblisserdam' is verlopen en wordt momenteel herzien. Dit Faunabeheerplan wordt vastgesteld door het bestuur van de Faunabeheereenheid Zuid-Holland (FBE) en moet goedgekeurd worden door Gedeputeerde Staten van de provincie Zuid-Holland.

Uit vooronderzoek van het Faunabeheerplan blijkt dat de populaties van de zilvermeeuw en kleine mantelmeeuw afnemen. Alhoewel de populatieontwikkelingen in de havengebieden niet duiden op een invloed van het uitgevoerd meeuwenbeheer – een oorzaak is verminderd voedselaanbod - geeft het model wel aan dat de toekomstige handelingen de afname van de populaties enigszins versnelt.

Effectief meeuwenbeheer op bedrijfsterreinen in de Rotterdamse haven is noodzaak

Dit jaar is het meeuwenbeheer beperkt. Er kan niet gewerkt worden aan provinciale vrijstelling in combinatie met een nieuw Faunabeheerplan. De trendmatige negatieve ontwikkeling van met name de populatie van de zilvermeeuw, in combinatie met recente gerechtelijke uitspraken, dwingt dit jaar een andere aanpak af.

We hebben van onze leden teruggekregen dat de timing van de mededeling dat er slechts beperkt meeuwenbeheer mogelijk was dit jaar, veel te laat was. De meeuwen waren al begonnen met nestelen. Bedrijven waren beperkt in hun mogelijkheden om hun strategie en diverse acties voor te bereiden en aan te passen. Met alle gevolgen van dien en dat wordt hierna toegelicht.

Beschermd meeuwensoorten broeden op bedrijfsterreinen nabij industriële installaties. In het broedseizoen kunnen de oudervogels agressief zijn jegens mensen in de nabijheid van het nest. Dit geeft een risico voor de veiligheid en voor de gezondheid van werknemers en kan beperkend werken de kwaliteit van uitvoering van werkzaamheden. Meeuwen lijken meer geneigd tot aanvallend gedrag als de kuikens eenmaal rondlopen en op dat moment is de actieradius vanaf

Rotterdam 9 augustus 2021
Kenmerk DM&D/DF&F/DM
Bladnummer 3/5

het originele nest groter. Op de meer rustige gedeelten van de terminal kunnen nesten met rust gelaten worden.

Het is gevaarlijk wanneer meeuwen zich nestelen in de nabijheid van installaties waar gewerkt dient te worden of waar inspecties of noodzakelijk onderhoud uitgevoerd dient te worden. Idem geldt dit voor locaties (zoals toegangshekken en helikopterlandingsplaatsen) die toegankelijk moeten zijn bij bijvoorbeeld incidenten. Waar mogelijk nemen bedrijven maatregelen om bijvoorbeeld looproutes te wijzigen, maar dat is niet altijd mogelijk.

Soms zijn de mogelijkheden beperkt om meeuwen effectief te verstoren (met bijvoorbeeld honden) ter voorkoming dat ze zich gaan nestelen. Zo zijn er locaties die vanwege veiligheidsredenen zeer beperkt toegankelijk zijn zoals fakkelsegebieden en tankdaken. Juist omdat fakkelsegebieden ruim en rustig zijn gaan meeuwen hier broeden. Gras moet daar wel periodiek gemaaid kunnen worden vanwege verhoogd brandgevaar. Meeuwen die zich nestelen op tankdaken vormen een gevaar voor de medewerkers die deze tankdaken moeten betreden voor controles of onderhoud via een open trap langs een hoge tankwand.

Aan de hand van tabellen met beschrijvingen van de incidenten bij bedrijven valt op te maken dat medewerkers geregeld worden gepikt en aangevallen door meeuwen bij het uitoefenen van hun werk. Daarbij lopen medewerkers verwondingen op aan hoofd, nek en ogen. Dit is een onacceptabel gezondheidsrisico. Bovendien zijn er bedrijven die slachtoffers van meeuwenincidenten standaard een tetanusprik laten halen om het overbrengen van ziektes uit te sluiten.

Medewerkers die werkzaamheden uitvoeren of inspecties en onderhoud verrichten, moeten dit geconcentreerd kunnen doen, bewust van hun omgeving en zonder dat zij belaagd worden door aanwezige agressieve meeuwen. Fouten veroorzaakt door gebrek aan concentratie dienen te worden uitgesloten, evenals ongelukken veroorzaakt door schrikreacties. Denk aan ongelukken bij het werken op hoogte of met machines met bewegende delen (transportbanden), gebreken die bij inspecties over het hoofd worden gezien of het maken van slordige fouten zoals het wat gehaaster aandraaien van een afdichting. Bij het werken met gevaarlijke stoffen zal dat zelfs kunnen leiden tot zware ongevallen als het vrijkomen van een toxische wolk, brand of een explosie. Vandaar dat deze bedrijven moeten voldoen aan strikte BRZO-wet- en regelgeving en verplichtingen hebben op het gebied van inspecties en onderhoud. Dit lukt op het moment onvoldoende en bedrijven geven aan dat het wachten is op een ongeval.

Resumerend is dit in strijd met het kunnen voldoen aan de volgende wet- en regelgeving:

- 'Scheepvaartafwikkeling' en 'Grootschalige productie/verwerking en/of opslag (petro)chemische stoffen' zijn tijdens de corona pandemie door de overheid bestempeld als *vitale processen*. Deze processen dienen te allen tijde doorgang te kunnen vinden.
- De werkgever dient volgens *de Arbowet* te zorgen voor de veiligheid en de gezondheid van de werknemers. Medewerkers die gevaar lopen om tijdens hun werkzaamheden aangevallen te worden door meeuwen past daar niet in.
- De inrichtingen beschikken over *Wabo-vergunningen* voor activiteiten die van invloed zijn op de fysieke leefomgeving. Vanuit milieubeheer dient een ieder voldoende zorg voor het milieu in acht te nemen dat inhoudt alle maatregelen te nemen teneinde die gevolgen (zoveel mogelijk) te voorkomen of, te beperken of ongedaan te maken. Met daarin voorschriften ten aanzien van het regelmatig controleren van alle installaties en het in goede staat van onderhoud houden.
- Veel bedrijven zijn zogenoemde *BRZO-bedrijven*. Dit betreft bedrijven die dienen te voldoen aan strikte maatregelen ter beheersing van de gevaren van zware ongevallen waarbij gevaarlijke stoffen zijn betrokken. Ook zijn voorschriften opgenomen in de PGS-en (de Programmareeks gevaarlijke stoffen). Deze maatregelen behelzen bijvoorbeeld dagelijkse controlerondes langs alle installaties, onderhoudswerkzaamheden, inspecties, etc. Ook bereikbaarheid (en vluchtroutes) bij calamiteiten maakt daar onderdeel van uit.
- Rond landingsplaatsen van helikopters zijn meeuwen een risico is voor motor en hefschroef waarbij *de vliegveiligheid* in gevaar komt. Het loodswezen beschikt over een helikopterlandingshaven. In het havengebied liggen bij verschillende bedrijven helikopterlandingsplaatsen om bij calamiteiten het mobiel medisch team snel in te kunnen zetten. Dit is conform *het 'Rode boek'* dat geldt als richtlijn voor harmonisatie van incidentenprocedures voor bedrijven in het Rotterdamse haven- en industriegebied.
- Er zijn voedingsmiddelenbedrijven in het gebied, waarbij het een absolute vereiste is dat er geen vervuiling in hun product komt van ongedierte, meeuwen, uitwerpselen, nestmateriaal etc. In *de Warenwet* staat dat een product de gezondheid en veiligheid van consumenten niet in gevaar mag brengen. Slechts bij een enkele contaminatie kan de voedselveiligheid in het geding komen en tot afkeuring van het product leiden.

Oplossingsrichting

Deltalinqs staat op het standpunt dat de volksgezondheid en veiligheid van medewerkers en hun omgeving te allen tijde gewaarborgd dienen te zijn, waarbij incidenten met meeuwen voorkomen worden en medewerkers hun werkzaamheden naar behoren kunnen uitvoeren. Tegelijkertijd zal er naar oplossingen moeten worden gezocht om de beschermde broedkolonies van de kleine mantelmeeuw en de zilvermeeuw in stand te houden.

Rotterdam 9 augustus 2021
Kenmerk DM&D/DF&F/DM
Bladnummer 5/5

Een oplossingsrichting die al is ingezet, is meeuwenpopulaties verplaatsen naar gebieden waar ze welkom zijn. Daarvoor zouden meer gebieden aangewezen moeten worden. Dat gebeurt op eigen bedrijfsterreinen, echter daar is niet altijd voldoende ruimte voor. Het Havenbedrijf Rotterdam zal (grotere) gebieden kunnen benoemen waar meeuwen welkom zijn en deze gebieden extra beschermen/geschikt maken voor meeuwen. Het Havenbedrijf voert momenteel een pilot uit met het verplaatsen van meeuweneieren naar deze locaties. De eieren worden bij de nesten van "adoptieouders" geplaatst. De eerste uitkomsten zijn positief maar de proef is nog niet afgerond. Deltalinqs is als lid van het gebruikersoverleg betrokken bij het onderzoek 'Developing RoboFalcons to deter bird flocks' aan de Universiteit Groningen waarbij een methode ontwikkeld wordt om meeuwen op een natuurgetrouwe manier te verjagen naar geschikte gebieden middels een robot valk. Zolang de gebieden er nog niet voldoende zijn, of er nog geen geschikte mogelijkheden zijn de meeuwen effectief naar de geschikte gebieden te verplaatsen, blijven preventieve maatregelen zoals opgenomen in het huidige plan noodzakelijk. Om hier geen misverstand over te laten bestaan, zal een goede registratie door de bedrijven meer inzicht kunnen geven in wat, wanneer en waarom bedrijven beheersmaatregelen uitvoeren met daarbij een overzicht van de incidenten die voorkomen hadden moeten worden.

Faunabeheerplan meeuwen

Het is belangrijk dat er een nieuw faunabeheerplan komt dat kan rekenen op draagvlak van alle betrokken partijen inclusief vogel- en natuurorganisaties. Wij gaan ervan uit dat dit jaar het faunabeheerplan meeuwen herzien en vastgesteld wordt. Bij de totstandkoming hiervan is het belangrijk dat alle relevante actoren goed betrokken worden. Vanuit Deltalinqs willen we graag hieraan onze bijdrage leveren en worden we graag betrokken bij het proces. Onze werkgroep Flora en Fauna kan daar een goede klankbordfunctie in vervullen.

Deltalinqs gaat ervan uit dat u onze bevindingen ter harte neemt. Wij blijven graag betrokken en we zijn uiteraard altijd bereid tot een nadere toelichting.

Met vriendelijke groet,

Bas Janssen
Directeur Deltalinqs